

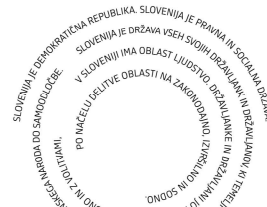
REPUBLIKA SLOVENIJA

DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Levica

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 49, f: 01 478 98 45, e: ps-levica@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Datum: 19. junij 2019

Predsednik DZ RS

mag. Dejan Židan

Zadeva: Pisno poslansko vprašanje

V skladu z 240. in 248. členom Poslovnika Državnega zbora vam posredujem pisno poslansko vprašanje v zvezi s problematiko povečanja obsega proizvodnje hmelja na območjih dolin reke Mislinje in Suhodolnice, ki ga naslavljam na ministrico za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano gospo dr. Aleksandro Pivec.

Boštjan Koražija,
poslanec

Priloga:

- Vsebina pisnega poslanskega vprašanja

60
LET
STAVBE

VSEBINA PISNEGA POSLANSKEGA VPRAŠANJA

Prebivalci v dolinah rek Mislinje in Suhodolnice že dlje časa opozarjajo na pospešeno rast hmeljišč v njihovem bivanjskem okolju; trenutno naj bi hmeljišča preseгла 130 hektarjev. Problem hmeljišč je predvsem škropljenje s fitofarmaceutskimi sredstvi in odstranjevanje hmeljevine skupaj s plastičnimi vrvicami, in sicer na način razseka na kraju samem ter posledičnega vnosa v zemljinu.

Najbolj intenzivna škropljenja so v juniju, juliju in avgustu. Zaradi specifičnih geografskih okoliščin prihaja na tem območju v jutrih, ko se škropi hmelj, do specifičnih klimatskih pogojev, ko relativna vlažnost zraka preseže 80 %. Visoka vlažnost je neugodna za sušenje kapljic škropiva in te so posledično dolgo obstojne. Če vetra ni, ostaja kontaminiran zrak na dnu doline, ob najmanjšem vetru, pa se kapljice škropiva lahko raznesejo v radiju več kilometrov.

V tem okolju je zaznana porast števila obolenj dihal, kože, alergij in rakastih obolenj. Nacionalni inštitut za javno zdravje priporoča ob škropljenju zapiranje oken, umik ljudi in živali v notranje prostore ter odsvetuje fizične aktivnosti še vsaj 5 ur po škropljenju; za zaščito vrtnin se priporoča pokrivanje.

Problem bi bil manjši, če bi se pridelovalci držali zakonodajnih predpisov. V skladu s 7. členom Pravilnika o pravilni uporabi fitofarmaceutskih sredstev (Uradni list RS, št. 71/14 in 28/18), bi morali podatke o škropljenjih sporočiti vsaj okoliškim javnim zavodom. Če že sporočijo čas škropljenja, pa redno umanjka ime sredstva, s katerim se tretira hmelj. Zaradi tega tudi okoliški kmetje in vrtničarji ne vedo za obdobje karence, po katerem naj bi bila njihova hrana primerna za uživanje.

Velik dodaten problem, ki ga hmeljarstvo predstavlja, je kontaminacija zemlje preko odstranjevanja hmeljevine. Pridelovalci se mnogokrat odločijo za razsekovanje odpadka in tako tudi polipropilenske vrvice, po katerih se rastlina vzpenja, pridejo v zemljo in jo kontaminirajo.

Preprost izračun pokaže katastrofalne razsežnosti tega onesnaženja.

Če imamo 130 hektarjev x 7000 rastlin/na hektar x 6 metrov vrvic/po rastlini = **5.460.000 m vrvic / leto.**

Če uporabimo vrvico tipa 1000 m /1000 g, tako letno na tej površini ostane razsekanih **5,46 ton vrvic**. Ob idealnih pogojih v zemlji se te vrvice razgrajujejo tam nekje od 20 do 30 let, lahko pa tudi več. Problem pa je tudi v tem, da se letni pripad vrvic ne zmanjšuje, kar lahko v 30 letih razgradnje pomeni še dodatnih, približno 165 ton plastike. Na tržišču so seveda dostopne tudi biorazgradljive vrvic (juta, kokosova vlakna, lanena vlakna, konopljena vlakna in druge alternative), ki pa so lahko cenovno manj ugodne. Pri tem je omeniti, da je sicer iz naslova ukrepov KOPOP-HML možno pridobiti sredstva za naravi prijaznejšo pridelavo hmelja, vendar je ukrep HML_BIOV, ki sofinancira uporabo biorazgradljivih vrvic, izrazito opcijski.

Menim, da imamo osnovni problem na univerzalni ravni, da se morajo prebivalci zaščititi pred onesnaževalci (fizičnimi ali institucionalnimi), ne pa da bi onesnaževalci morali prilagoditi svojo dejavnost tako, da bi maksimalno zmanjšali negativne učinke na skupno življenjsko okolje.

Dejstvo je, da morajo vrtičkarji in kmetje, ki se ukvarjajo s pridelavo hrane, zaščititi svoje pridelovalne površine, enako pa bi morali storiti tudi hmeljarji, ki bi morali poiskati življenjskemu okolju bolj prijazne rešitve, sploh, ko gre za uporabo fitofarmaceutskih sredstev.

Tam živeči prebivalci načeloma niso proti hmeljarjem in pridelavi hmelja, saj prepoznavajo tudi njegovo 140 letno vpetost v kulturno krajino, problem je zgolj intenzivna pridelava, ki ne upošteva okolja, v katerem opravlja svojo dejavnost. Pridelovalci hmelja se morajo zavedati, da ne živijo v ločenem vesolju in da so soodgovorni za skupno življenjsko okolje. Če se pa te soodgovornosti pridelovalci sami ne zavedajo, se pa mora tega zavedati ministrstvo oz. država, ki določa regulacijo in nadzira izvajanje predpisov.

V zvezi z navedeno problematiko prosim za odgovore oz. za posredovanje podatkov:

1. podatke o površinah s trajnimi nasadi hmelja (od leta 2000 do danes);
2. poročilo (za zadnjih 10 let) o količinah fitofarmaceutskih sredstev, uporabljenih na trajnih nasadih hmelja v predmetnih okoljih, prav tako pa o opravljenih nadzorih nad uporabo FFS in uradnih ugotovitvah;
3. poročilo o opravljenih analizah, s poudarkom na analizi zraka v času škropljenja hmelja (za zadnjih 10 let);
4. kako se izvaja nadzor uporabe FFS, koliko terenskih nadzorov je bilo opravljenih v preteklih 10 letih, kakšne so ugotovitve, in ali so bili nadzori opravljeni nenapovedano;
5. poročilo o uporabljenih zaščitah, s katerimi se omejuje vpliv proizvodnje hmelja in uporabe FFS na ožji in širši prostor – zaščitne pregrade (rastlinske ali izdelane), uporaba šob za preprečevanje zanašanja (Pravilnik o pravilni uporabi fitofarmaceutskih sredstev, UI. RS. št. 71/14 in 28/18, zlasti 7. člen), posebej za izpostavljeno področje, vključno s podatki za celotno ozemlje RS;
6. koliko je bilo nenapovedanih nadzorov nad uporabo zaščitnih pregrad oz. uporabo šob, ki zmanjšujejo zanašanja, ter kakšni so zaključki oz. izrečeni ukrepi na podlagi izvedenih nadzorov (za čas vstopa predpisa v veljavo do danes);
7. kolikokrat so pridelovalci hmelja na opredeljenih področjih okoliške prebivalce in javne ustanove oz. upravljavce javnih površin (vrtce, šole, domove za ostarele, športna igrišča) opozorili o imenu FFS, mestu, način, datumu in predvideni ura tretiranja, kakor to določa Pravilnik o pravilni uporabi fitofarmaceutskih sredstev v 7. členu – opredeljeno po posameznem pridelovalcu in lokaciji opravljenega škropljenja (prosim za podatke od začetka veljavnosti predpisov s tega področja, če razpolagate s podatki izven tega časovnega okvira, prosim tudi zanje);
8. koliko površin hmeljišč je na območju RS vključenih v KOPOP-HML in koliko jih izvaja izbirno zahtevo HML_BIOV;
9. kakšno je razmerje na območju RS glede uporabe klasičnih plastičnih vrvic in biorazgradljivih vrvic v hmeljarstvu;

10. ali se načrtuje sprememba Pravilnika o uporabi FFS v smislu prepovedi uporabe šob brez dodatne opreme za preprečevanje zanašanja ob hkratni obvezni uporabi zaščitnih pregrad, ko se nasadi približujejo bivanjskim objektom in drugim kmetijskim površinam za pridelavo hrane;
11. kakšne ukrepe načrtujete za dosledno zaščito pravice do zdravega življenjskega okolja prebivalcev RS (72. člen Ustave RS) in za zaščito pridelovalcev vrtnin in drugih kmetijskih izdelkov, zlasti tiste pridelovalce, ki željo preiti na ekološki način kmetovanja, pa jim bližina stalnih nasadov tretiranih s FFS to preprečuje;
12. ali načrtujete spremembe predpisov v smeri bolj eksplicitnih določil za onesnaževalce med kmetijskimi gospodarstvi ali pravnimi osebami, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, v smislu preprečevanja onesnaževanja okolja in zmanjševanja negativnih vplivov dejavnosti pri izvoru (npr. povečanje zaščitnih pasov) – trenutno je namreč poudarek bolj na prebivalcih in drugih uporabnikih, ki naj sebe in svoje pridelovalne površine zaščitijo pred onesnaženji;
13. podatke oz. longitudinalna poročila o analizi tal na zgoraj opredeljenem področju v trajnih nasadih hmelja, predvsem glede vnosa in vsebnosti polipropilenskih vrvic in njihovih derivatov v teku razpadanja;
14. ali in kako se izvaja nadzor nad kompostiranjem hmeljevine, kakšni so izsledki nadzora;
15. ali načrtujete dopolnitev predpisov, s katerimi bi, ali omejili porabo klasičnih vrvic, ali naredili uporabo alternativnih in okolju prijaznih vrvic bolj privlačno (olajšave, subvencije);
16. ali načrtujete prepoved uporabe polipropilenskih vrvic v hmeljarstvu.